

EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder

Europa-Parlamentets henstilling af 13. juni 2012 om EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder (2012/2088(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 2, 3, 6, 21, 31, 33 og 36 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),
 - der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
 - der henviser til sin beslutning af 16. december 2010 om årsberetningen om menneskerettighederne i verden 2009 og EU's menneskerettighedspolitik¹,
 - der henviser til sin beslutning af 18. april 2012 om årsberetningen om menneskerettighederne i verden og EU's menneskerettighedspolitik, herunder virkninger for EU's strategiske menneskerettighedspolitik²,
 - der henviser til den fælles meddelelse fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet af 12. december 2011 om menneskerettigheder og demokrati i centrum for EU's optræden udadtil - en mere effektiv tilgang (COM(2011)0886),
 - der henviser til Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed for EU's borgere - Handlingsplan om gennemførelse af Stockholmprogrammet (COM(2010)0171),
 - der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettigheder og humanitær folkeret³,
 - der henviser til Den Europæiske Unions tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,
 - der henviser til erklæringen fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om politisk ansvarlighed⁴,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 97,
 - der henviser til henstilling fra Udenrigsudvalget (A7-0174/2012),
- A. der henviser til artikel 21 i traktaten om Den Europæiske Union, hvori EU's forpligtelse

¹ Vedtagne tekster, P7_TA(2010)0489.

² Vedtagne tekster, P7_TA(2012)0126.

³ http://www.eeas.europa.eu/human_rights/docs/guidelines_en.pdf.

⁴ EUT C 351 E af 2.12.2011, s. 470.

til at fremme menneskerettigheder og demokrati i hele EU's optræden udadtil bekræftes, samtidig med at der garanteres sammenhæng og konsekvens på tværs af disse områder og mellem EU's eksterne foranstaltninger og dens andre politikker,

- B. der henviser til, at artikel 33 i TEU udgør retsgrundlaget for udnævnelse af en særlig EU-repræsentant (EUSR) for menneskerettigheder, idet: "Rådet på forslag af Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik [kan] udpege en særlig repræsentant med et mandat i forbindelse med særlige politikspørgsmål. Den særlige repræsentant udøver sit mandat under den højtstående repræsentants myndighed",
 - C. der henviser til, at Europa-Parlamentet gentagne gange har opfordret til udnævnelse af en særlig EU-repræsentant for menneskerettigheder som anført i Europa-Parlamentets ovennævnte beslutninger af 16. december 2010 og af 18. april 2012;
 - D. der henviser til, at EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør styrke synligheden af og sammenhængen i EU's menneskerettighedspolitik som en grundlæggende del af EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og bidrage til at fremhæve EU's menneskerettighedsprofil i hele verden,
1. retter følgende henstilling til Rådet:
- a) udnævnelse af EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder og fastsættelse af dennes mandat sker formelt ved en rådsbeslutning efter forslag fra EU's højtstående repræsentant, men EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør handle og tale på vegne af Unionen og afspejle alle EU-institutionernes og medlemsstaternes fælles og udelelige ansvar for at beskytte og fremme menneskerettighederne i hele verden; udnævnelsen af den første tematiske særlige EU-repræsentant nogensinde bør styrke synligheden og effektiviteten af, sammenhængen i og ansvarligheden i forbindelse med EU's menneskerettighedspolitik; navnlig bør Europa-Parlamentet spille sin passende rolle i udnævnelsesproceduren og opsynet med mandatet i hele perioden, hvor mandatet er gældende;
 - b) for at styrke åbenheden og ansvarligheden omkring den særlige repræsentants mandat bør der gennemføres en drøftelse med/høring af den af den højtstående repræsentant indstillede særlige EU-repræsentant for menneskerettigheder i Europa-Parlamentets kompetente udvalg;
 - c) der bør foretages en løbende revision af gennemførelsen af mandatet og dets sammenhæng med EU's øvrige aktiviteter på dette område; den særlige repræsentant udarbejder en årlig statusrapport og en detaljeret rapport om gennemførelsen ved mandatets udløb til Rådet, den højtstående repræsentant, Parlamentet og Kommissionen;
 - d) de politiske mål for EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør omfatte en styrkelse af sammenhængen i og effektiviteten og synligheden af EU's indsats for at beskytte og fremme menneskerettigheder og demokrati; EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør arbejde tæt sammen med Rådets Arbejdsgruppe om Menneskerettigheder (COHOM); EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør være en kontaktperson på højt plan for sine modparter i tredjelande og i internationale organisationer, som også er i stand til at forhandle

med FN (FN's Generalforsamling, FN's Menneskerettighedskommissariat, osv.) samt relevante regionale organisationer; EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør forestå menneskerettighedsdialoger på højt plan og lede høringerne med tredjelande om menneskerettighedsspørgsmål;

- e) for at nå disse mål bør den særlige repræsentant, selv om vedkommende handler under den højtstående repræsentants ansvar, have et stærkt, uafhængigt og fleksibelt mandat, som ikke er begrænset af snævre og specifikke tematiske ansvarsområder, men som snarere gør det muligt for den særlige repræsentant at handle hurtigt og effektivt; i overensstemmelse med de foranstaltninger og prioriteter, der er anført i handlingsplanen bør EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder også behandle forskellige horisontale spørgsmål, som bidrager til en mere effektiv og sammenhængende indsats i EU's eksterne politikker; omfanget af den særlige repræsentants mandat bør være i fuldstændig overensstemmelse med principperne om menneskerettighedernes og de grundlæggende frihedsrettigheders universalitet og udelelighed, og med de politiske mål, der er fastsat i artikel 21 i TEU, og bl.a. dække styrkelse af demokrati, retsstatsprincippet og institutionsopbygning, et internationalt retssystem og den humanitære folkeret; mandatet bør også omfatte afskaffelse af dødsstraffen, menneskerettighedsforkæmpere, bekæmpelse af straffrihed, bekæmpelse af tortur, ytrings- (herunder på internettet), forenings- og forsamlingsfrihed, religions- og trosfrihed, mindretalsrettigheder, beskyttelse af børn, kvinders rettigheder, fred og sikkerhed, ligestilling og bekæmpelse af enhver form for diskrimination på baggrund af handicap, race eller etnisk oprindelse, køn, seksuel orientering eller seksuel identitet;
- f) mandatet bør være baseret på principperne for EU's menneskerettighedspolitik og navnlig på EU's retningslinjer for dødsstraf (2008), tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (2008), menneskerettighedsdialoger med tredjelande (2009), børn og væbnede konflikter (2008), menneskerettighedsforkæmpere (2008), fremme og beskyttelse af børns rettigheder (2008), vold mod kvinder og piger og bekæmpelse af alle former for diskrimination mod dem (2008), humanitær folkeret (2009), LGBT-værktøjer (2010) samt EU's årsberetninger om menneskerettighederne i verden; mandatet bør desuden omfatte støtte til den højtstående repræsentant og EU-institutionerne til gennemførelsen af FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder;
- g) EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør have de nødvendige faglige kvalifikationer, omfattende erfaring og skal have gjort en dokumenteret indsats på menneskerettighedsområdet samt have personlig og faglig integritet og international anerkendelse;
- h) EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør udnævnes i to et halvt år; for at sikre kontinuitet, sammenhæng og demokratisk ansvarlighed bør mandatet kunne forlænges, og Europa-Parlamentet bør høres rettidigt og på passende vis om genudnævnelsen;
- i) EU's repræsentant for menneskerettigheder bør arbejde tæt sammen med Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Europa-Parlamentets formand for at sikre sammenhæng og integrering af

menneskerettigheder på tværs af alle politikområder i alle EU-institutionernes arbejde; EU's særlige repræsentant bør arbejde tæt sammen med EU-udenrigstjenestens Direktorat for Menneskerettigheder og Demokrati og alle multilaterale EU-delegationer (New York, Genève, Wien og Strasbourg) samt alle EU-delegationerne i verden for at lette kontakterne vedrørende menneskerettighedsspørgsmål med alle EU's tjenestegrene, EU-delegationerne i tredjelande og internationale organisationer; EU-udenrigstjenestens Direktorat for Menneskerettigheder og Demokrati bør yde den nødvendige service til og lette gennemførelsen af EU's særlige repræsentants mandat;

- j) EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder skal opretholde tæt kontakt med Rådets Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité, men bør regelmæssigt aflægge beretning til Europa-Parlamentets kompetente udvalg om menneskerettighedssituationen i verden og status for gennemførelsen af mandatet, herunder resultaterne af samlinger i FN's Menneskerettighedsråd og FN's Generalforsamling, menneskerettighedsdialoger med tredjelande og gennemførelsen af landestrategierne for menneskerettigheder;
- k) EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør i forbindelse med gennemførelse af sit mandat samarbejde med repræsentanter for civilsamfundet på lokalt, regionalt og nationalt plan, ngo'er, eksperter og regionale og internationale organisationer, der arbejder med beskyttelse af menneskerettighederne og demokrati;
- l) EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør have de nødvendige økonomiske og menneskelige ressourcer til sikring af, at den særlige repræsentants kontor kan fungere effektivt; budgettet for EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør revideres årligt;
- m) EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder bør være ansvarlig for at sammensætte en stab, der dækker den nødvendige politiske ekspertise i overensstemmelse med mandatet og virker for gennemførelsen af mandatet; i betragtning af mandatets omfang og tværsektorielle karakter er det vigtigt, at der tildeles tilstrækkeligt personale til at arbejde under direkte opsyn af EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder; staben kan omfatte udstationeret personale fra medlemsstaterne og EU-institutionerne, hvilket også er i overensstemmelse med nødvendigheden af at sikre sammenhæng og integrering af menneskerettigheder på tværs af aktiviteterne i alle EU-institutionerne og medlemsstaterne;
- n) en henvisning til denne henstilling bør medtages i mandatet for EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder;

2. pålægger sin formand at sende denne henstilling til Rådet, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og til orientering til Kommissionen.